

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ԵՎ  
ՓՈՐՁԱԳԵՏ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏ»  
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ  
ԽՈՐՀՈՒՐԴ**

14 մայիսի, 2026թ.

N 11 - Լ

**Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ**

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ԵՎ ՓՈՐՁԱԳԵՏ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ  
ՊԱԼԱՏ» ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ  
ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ  
ՏԱԼՈՒ ԵՎ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆԸ  
ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հիմք ընդունելով «Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» հասարակական կազմակերպության (այսուհետ՝ Պալատ) կանոնադրության 14.17.16 կետը՝ Պալատի խորհուրդը որոշում է՝

1. Հավանություն տալ և Պալատի հերթական ընդհանուր ժողովի հաստատմանը ներկայացնել «Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» հասարակական կազմակերպության 2025 թվականի տարեկան գործունեության հաշվետվությունը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում Պալատի պաշտոնական կայքում հրապարակման պահից:

**ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

**ՄԱՆՎԵԼ ՂԱԶԱՐՅԱՆ**

Հավելված  
«Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ  
հաշվապահների պալատ»  
հասարակական կազմակերպության խորհրդի  
2026թ. մայիսի 14 -ի N 11 - Լ որոշման

Հաստատում եմ  
«Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների  
պալատ» հասարակական կազմակերպության նախագահ

Մանվել Ղազարյան  
14 մայիսի, 2026թ.

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՈՒԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ԵՎ  
ՓՈՐՁԱԳԵՏ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏ»  
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ**

**2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ  
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

## Բովանդակություն

1.	Ընդհանուր դրույթներ	4
2.	Պալատի ստեղծում, հիմնական գործառույթներ, անդամակցություն, հավատարմագրում	4
3.	«Հանրային վերահսկողության խորհուրդ - Մասնագիտացված կառույց» մոդել	5
4.	Անդամակցություն և ռեեստրի վարում	6
5.	Որակավորման համակարգ և կրթություն	7
6.	Շարունակական մասնագիտական զարգացում	9
7.	Մասնագիտական ծառայությունների որակի արտաքին գնահատում	10
8.	Պալատի խորհուրդ, հանձնաժողովներ, աշխատակազմ	11
9.	Պալատի զարգացման և իրավական ակտերի պահանջների պահպանման հետ կապված այլ միջոցառումներ	13
10.	Միջազգային համագործակցություն և կապեր	14
11.	Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության ոլորտներում առկա հիմնախնդիրների բացահայտում և դրանց լուծման վերաբերյալ առաջարկություններ	17
	Հավելվածներ	20

## 1. Ընդհանուր դրույթներ

«Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» հասարակական կազմակերպության (այսուհետ՝ Պալատ) 2025 թվականի տարեկան գործունեության հաշվետվությունը (այսուհետ՝ Հաշվետվություն) կազմվել է՝ ի կատարումն «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերի և Պալատի կանոնադրության 8.1.8 և 13.11.6 կետերի:

Հաշվետվության կազմման համար հիմք է հանդիսացել Պալատի խորհրդի կողմից 2024թ. դեկտեմբերի 16-ի N 34-Լ որոշմամբ հաստատված Պալատի 2025 թվականի գործունեության տարեկան ծրագիրը (այսուհետ՝ Գործունեության ծրագիր):

## 2. Պալատի ստեղծում, հիմնական գործառույթներ, անդամակցություն, հավատարմագրում

Պալատը ստեղծվել է 1997թ.-ին:

2005թ.-ից Պալատը հանդիսանում է Հաշվապահների միջազգային դաշնության (այսուհետ՝ ՀՄԴ) թղթակից անդամ, իրականացնում է ՀՄԴ կրթական միջազգային ստանդարտներին (այսուհետ՝ ԿՄՍ) համապատասխան աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների որակավորման գործընթաց, սահմանում և վերահսկում է իր անդամների շարունակական մասնագիտական զարգացման պահանջները, իրականացնում է իր անդամ աուդիտորական կազմակերպությունների և աուդիտորների կողմից մատուցվող աուդիտորական ծառայությունների որակի հսկողության պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում, ինչպես նաև վարում է անդամ հանդիսացող աուդիտորների, փորձագետ հաշվապահների և աուդիտորական կազմակերպությունների ռեեստրը:

2020թ.-ին Պալատը հավատարմագրվել է որպես մասնագիտացված կառույց և Պալատին պատվիրակվել են ՀՀ-ում հաշվապահական հաշվառման ու աուդիտորական գործունեության ոլորտներում պետական կարգավորման որոշ գործառույթներ:

2021թ.-ին Պալատի և ԱՊՀ երկրների մասնագիտացված կառույցների մասնակցությամբ ստեղծվեց Հաշվապահների և աուդիտորների Եվրասիական խումբը, ինչպես նաև Պալատի և ԵԱՏՄ երկրների մասնագիտացված կառույցների մասնակցությամբ՝ Եվրասիական տնտեսական միության աուդիտորների Խորհրդատվական մարմինը (հավելված 1):

2021թ.-ին ձևավորվել (ընտրվել) են Պալատի կառավարման մարմինները՝ Պալատի նախագահ, Պալատի խորհուրդ՝ 15 անդամից բաղկացած, 6 մասնագիտական և

հատուկ հանձնաժողովներ, վերստուգիչ հանձնաժողով, գործադիր տնօրեն և աշխատակազմ:

01.05.2026թ. դրությամբ Պալատին անդամակցում են 654 անդամ, այդ թվում՝ 243 աուդիտոր, 378 փորձագետ հաշվապահ և 33 աուդիտորական կազմակերպություն (հավելված 2):

Պալատը ձգտում է կատարելագործել ՀՀ-ում գործող հաշվապահների և աուդիտորների մասնագիտական կարողությունները՝ որակավորման, շարունակական կրթության, համապարփակ մասնագիտական օժանդակության և որակի հսկողության, ինչպես նաև հաշվապահության և աուդիտի պատվիրատուների հետ մշտական փոխադարձ կապի միջոցով:

Պալատն իրականացնում է ՀՄԴ ԿՄՍ-ներին համապատասխան պրոֆեսիոնալ հաշվապահի և աուդիտորի որակավորում շնորհող կրթական ծրագիր:

2025թ. Պալատը ամբողջովին վերանորոգել և տեղափոխվել է 555 քմ ընդհանուր մակերեսով գրասենյակային տարածք Երևան, Մոնթե Մելքոնյան 46/2 հասցեում, որն իր կառուցվածքով և ֆունկցիոնալությամբ լիովին համապատասխանում է Պալատի պահանջներին՝ նպատակ ունենալով ապահովել Պալատի բնականոն գործունեության շարունակականությունը:

### **3. «Հանրային վերահսկողության խորհուրդ - Մասնագիտացված կառույց» մոդել**

Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության ոլորտների կարգավորման արդյունավետ համակարգ ձևավորելու նպատակով 2019թ. դեկտեմբերին տեղի ունեցած օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում 2020թ. հունվարի 1-ից հաշվապահական հաշվառման ու աուդիտորական գործունեության ոլորտներում ներդրվեց նոր՝ «Հանրային վերահսկողության խորհուրդ - Մասնագիտացված կառույց» մոդելը: Այն, ըստ էության, նախատեսում է ոլորտների պետական կարգավորման որոշ գործառույթներ պատվիրակել մասնագիտացված կառույցներին (հավելված 3), իսկ այդ գործառույթների պատշաճ կատարման նկատմամբ հսկողության իրականացումը վերապահել ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը կից գործող Հանրային վերահսկողության խորհրդին (այսուհետ՝ ՀՎԽ):

Մասնագիտացված կառույցի հավատարմագրումն աուդիտորի վարքագծին ներկայացվող միջազգային չափանիշներին համապատասխանող վարքագծի նորմեր ընդունած հասարակական կազմակերպությանը ՀՀ օրենսդրությամբ ներկայացվող պահանջներին համապատասխանության ճանաչումն է պետության կողմից, որի արդյունքում տրվում է պետական հավատարմագրման վկայական: Հավատարմագրման համար մասնագիտացված կառույցը պետք է ունենա առնվազն

100 ֆիզիկական անձ և 10 իրավաբանական անձ հանդիսացող անդամ, ինչպես նաև ՀՄԴ-ի ԿՄՍ-ներին համապատասխանող որակավորման համակարգ:

Ներկայումս ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից հավատարմագրված միակ մասնագիտացված կառույցը «Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» ՀԿ-ն է:

#### **4. Անդամակցություն և ռեեստրի վարում**

Մասնագիտացված կառույցի անդամ կարող են լինել.

- աուդիտորական կազմակերպությունները, և
- այն ֆիզիկական անձինք, ովքեր ունեն Մասնագիտացված կառույցի աուդիտորի կամ փորձագետ հաշվապահի որակավորում:

Պալատին (Մասնագիտացված կառույցին) անդամակցումը կատարվում է «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի, Պալատի կանոնադրության և Պալատի անդամակցության կարգի պահանջներին համապատասխան:

Օրենսդրական կարգավորումներով սահմանվել է, որ անցումային շրջանում, սահմանափակ ժամկետով Մասնագիտացված կառույցին կարող են անդամակցել նաև Մասնագիտացված կառույցի աուդիտորի կամ փորձագետ հաշվապահի որակավորում չունեցող այն անձինք, ովքեր ունեն ՀՀ ֆինանսների նախարարության և ԿԲ-ի աուդիտորի կամ գլխավոր հաշվապահի որակավորում:

2025թ.-ին նման կարգով Պալատին անդամակցել է 1 փորձագետ հաշվապահ, իսկ 2026թ.-ին՝ ևս 1 փորձագետ հաշվապահ:

Հարկ է նշել, որ միայն Մասնագիտացված կառույցի անդամ հանդիսացող աուդիտորական կազմակերպությունները կարող են մատուցել աուդիտորական ծառայություններ, և Մասնագիտացված կառույցի անդամ աուդիտորները կարող են բավարարել «Աուդիտորական գործունեության մասին» և «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքներով սահմանված «աուդիտոր» հասկացությանը, ինչպես նաև Մասնագիտացված կառույցի անդամ աուդիտորները և փորձագետ հաշվապահները կարող են հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող (այսուհետ՝ ՀՀՆ), խոշոր ու միջին կազմակերպություններում աշխատել որպես գլխավոր հաշվապահ:

Պալատն իրականացնում է էլեկտրոնային եղանակով Պալատի անդամների ռեեստրի վարում և ռեեստրում ներառված՝ Պալատի կողմից սահմանված տեղեկատվության՝ հանրությանը հասանելիության ապահովում: Ռեեստրում կատարվող փոփոխություն-

ները և թարմացումները սահմանված ժամկետներում ներկայացվում են ՀՎԽ-ին, որը պարբերաբար իրականացնում է Պալատի ռեեստրի մշտադիտարկում:

01.01.2025թ.-ին Պալատի անդամների ընդհանուր թիվը կազմել է 561, 31.12.2025թ.-ին՝ 626: 2025թ.-ին Պալատի ֆիզիկական անձ անդամների թիվը ավելացել է 85-ով, իսկ աուդիտորական կազմակերպություններինը՝ 2-ով (հավելված 2):

2025թ.-ին դադարեցվել է 22 անձանց (4 աուդիտոր, 17 փորձագետ հաշվապահ և 1 աուդիտորական կազմակերպություն) անդամակցությունը Պալատին (հավելված 2), այդ թվում՝

- օրենքի ուժով դադարեցվել է ՀՀ ՖՆ որակավորման հիման վրա, պարզեցված կարգով, Պալատին անդամակցած և Պալատի որակավորում ունեցողի պահանջները չբավարարող 10 փորձագետ հաշվապահների անդամակցությունը,
- սեփական դիմումի համաձայն՝ 12 անձանց (4 աուդիտոր, 7 փորձագետ հաշվապահ և 1 աուդիտորական կազմակերպություն) անդամակցությունը,

2026թ.-ին (առ 01.05.2026թ.) սեփական դիմումի համաձայն դադարեցվել է 8 անձանց (5 աուդիտոր և 3 փորձագետ հաշվապահ) անդամակցությունը Պալատին (հավելված 2)

## **5. Որակավորման համակարգ և կրթություն**

Պալատն 2002թ.-ից իրականացնում է պրոֆեսիոնալ հաշվապահի և աուդիտորի որակավորում շնորհող կրթական ծրագիր, որը ներառում է համապատասխան դասընթացների իրականացում և քննությունների անցկացում՝ տարեկան նվազագույնը երկու քննաշրջանով:

Պալատի կողմից տրվող աուդիտորի և փորձագետ հաշվապահի որակավորումը բավարարում է Կրթության միջազգային ստանդարտներին (ԿՄՍ) պահանջներին, ինչը հավաստվել է ՀՄԴ-ի կողմից և ՀՀ ֆինանսների նախարարության հավատարմագրմամբ:

Պալատի որակավորման համակարգը հիմնված է Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության Որակավորված երդվյալ հաշվապահների ասոցիացիայի (այսուհետ՝ ACCA) որակավորման համակարգի վրա: Աուդիտորի որակավորման քննությունների ծրագիրը բաղկացած է 7 առարկաներից, իսկ փորձագետ հաշվապահինը՝ 6 առարկաներից (հավելված 4):

ACCA տրամադրել է Պալատի որակավորում ունեցող անձանց 8 առարկաների քննություններից ազատումներ՝ 2022-2026թթ համար:

Պալատի աուդիտորի և/կամ փորձագետ հաշվապահի որակավորում ստանալու համար ֆիզիկական անձինք պետք է հաջողությամբ հանձնեն որակավորման քննությունները, ունենան բարձրագույն կրթություն և անհրաժեշտ մասնագիտական աշխատանքային փորձ: Որակավորումները տրվում են անժամկետ:

2025թ.-ին աշխատանքներ են իրականացվել քննությունների կազմակերպման, քննաթերթերի, շտեմարանների, դասախոսական անձնակազմի, լսարանային տեխնիկական պայմանների բարելավման ուղղությամբ:

2025թ.-ին իրականացված որակավորման քննական առարկաների դասընթացներին մասնակցել են 1039 անձ (այդ թվում Արցախի Հանրապետությունից բռնի տեղահանված 282 անձ), իսկ որակավորման քննություններին մասնակցել են 1658 անձ (այդ թվում Արցախի Հանրապետությունից բռնի տեղահանված 125 անձ): (հավելված 5):

2026թ. հունվար-փետրվար և մայիս ամիսների քննաշրջանի որակավորման քննություններին մասնակցել են 1028 անձ:

2025թ.-ին իրականացվել են.

- Պալատի աուդիտորի կամ փորձագետ հաշվապահի որակավորում տալու համար դիմած 107 անձանց՝ սահմանված պահանջներին համապատասխանության ուսումնասիրություն և 105-ին որակավորում տալու, իսկ 2-ին՝ չտալու վերաբերյալ որոշումներ, ինչպես նաև Պարզեցված կարգով Պալատի աուդիտորի կամ փորձագետ հաշվապահի որակավորում տալու համար դիմած 7 անձանց՝ սահմանված պահանջներին համապատասխանության ուսումնասիրություն և որակավորում տալու վերաբերյալ որոշումներ,
- Որակավորման քննություններից ազատումների համար դիմած 68 անձանց՝ սահմանված պահանջներին համապատասխանության ուսումնասիրություն և 67-ին քննություններից ազատելու, իսկ 1-ին՝ մերժելու վերաբերյալ որոշումներ:

Պալատը, որակավորում շնորհող կրթական ծրագրից և շարունակական մասնագիտական զարգացման դասընթացներից բացի, իրականացնում է 50 ժամ տևողությամբ «Հաշվապահական հաշվառում և հարկային օրենսդրություն» թեմայով դասընթաց՝ սկսնակ և գործող հաշվապահների համար: 2025թ.-ին իրականացվել է այդպիսի 2 դասընթաց, որին մասնակցել է 17 անձ, այդ թվում՝ 6-ը Արցախի Հանրապետությունից բռնի տեղահանված:

## **6. Շարունակական մասնագիտական զարգացում**

Պալատի ֆիզիկական անձ անդամների շարունակական մասնագիտական զարգացման (այսուհետ՝ ՇԱԶ) պահանջը սահմանված է «Հաշվապահական

հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին», «Աուդիտորական գործունեության մասին» և «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքներով: Այն հանդիսանում է նաև ԿՄՍ-ների և Պալատի կողմից ստանձնված ՀՄԴ անդամակցության պարտադիր պահանջ:

Պալատի որակավորումը տրվում է անժամկետ: ՇՄԶ-ի նպատակն է տնտեսության տարբեր բնագավառներում Պալատի անդամից պահանջվող մասնագիտական աշխատանքի բարձր ստանդարտների ապահովման համար անհրաժեշտ գիտելիքների պարբերաբար նորացումը: Այն հնարավորություն կտա հանրությանը տրամադրել բավարար երաշխիքներ, որ Պալատի անդամը տիրապետում է հաշվապահական հաշվառման, հարկային, ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման, աուդիտի և մասնագիտությանն առնչվող ոլորտների վերաբերյալ մասնագիտական արդի գիտելիքներին:

Պալատի անդամ աուդիտորները և փորձագետ հաշվապահները պարտավոր են Պալատի անդամ դառնալու տարվան հաջորդող տարվանից սկսած անցնել ՇՄԶ: ՇՄԶ տևողությունը յուրաքանչյուր օրացուցային տարվա համար չպետք է պակաս լինի 20 ժամից, իսկ յուրաքանչյուր երկու հաջորդական տարիների համար չպետք է պակաս լինի 80 ժամից: ՇՄԶ պահանջների չպահպանման դեպքում, համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ԿՄՍ-ների կարգավորումների, շնորհված որակավորումները չեղարկվում են:

Պալատի ֆիզիկական անձ անդամների շարունակական մասնագիտական զարգացմանը ներկայացվող պահանջների պահպանումը Պալատի առաջնահերթություններից է: Պալատն իրականացնում է աշխատանքներ՝ Պալատի անդամների ՇՄԶ կարիքները բավարարելու համար:

ՇՄԶ-ի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Պալատի աուդիտոր և փորձագետ հաշվապահ անդամների ՇՄԶ կարգով, որը գործում է 2022թ. հունվարի 1-ից:

2025թ.-ին ՇՄԶ միջոցառում ճանաչելու սահմանված պահանջներին համապատասխանության ուսումնասիրություն վերաբերյալ ուսումնասիրվել է այլ կազմակերպությունների կողմից ներկայացված 120 հայտ, որից մերժվել է 1 հայտ:

2025թ. կազմակերպվել են 55 ՇՄԶ միջոցառումներ, 134.5 ժամ ընդհանուր տևողությամբ, որոնց մասնակիցների թիվը ընդհանուր 5623 է: 2025թ.-ին Արցախի Հանրապետությունից բռնի տեղահանված անձինք մասնակցել են 46 ՇՄԶ դասընթացի:

2025թ. մասամբ ֆինանսավորվել է Պալատի անդամների ՇՄԶ միջոցառումներին մասնակցությունը: Մասնավորապես՝ Պալատի անդամների համար 40 ժամ ընդհանուր տևողությամբ 240,000 դրամ կազմող գումարով ՇՄԶ դասընթացների համար վճարը

են 120,000 դրամ, իսկ 20 ժամ ընդհանուր տևողությամբ 120,000 դրամ կազմող գումարով ՇՄՁ դասընթացների համար վճարը կազմել է 72,000 դրամ:

## **7. Մասնագիտական ծառայությունների որակի արտաքին գնահատում**

Պալատին, որպես հավատարմագրված կառույցի, պատվիրակվել են ՀՀ-ում հաշվապահական հաշվառման ու աուդիտորական գործունեության ոլորտներում պետական կարգավորման գործառույթներ, այդ թվում՝ աուդիտորական կազմակերպությունների և աուդիտորների կողմից մատուցվող աուդիտորական ծառայության որակի հսկողության, ինչպես նաև փորձագետ հաշվապահների և աուդիտորական կազմակերպությունում չաշխատող աուդիտորների նկատմամբ ներկայացվող պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում (այսուհետ՝ Արտաքին գնահատում):

2022թ. հոկտեմբերին ՀՀ ֆինանսների նախարարի հրամանով հաստատվել է Աուդիտորական ծառայությունների որակի հսկողության պահանջների պահպանման արտաքին գնահատման ընթացակարգերը և 2023թ. դեկտեմբերին Պալատի խորհուրդը հաստատել է Պալատի անդամների նկատմամբ կարգապահական պատասխանատվության միջոցների կիրառման կարգը:

2023թ.-ին 5 աուդիտորական կազմակերպությունում իրականացվել է պլանային արտաքին գնահատում, որոնց վերաբերյալ Պալատի խորհուրդը կայացրել է նրանց նկատմամբ կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ կիրառելու կամ չկիրառելու մասին համապատասխան որոշումներ:

2024թ.-ին պլանային արտաքին գնահատում անցել են 9 աուդիտորական կազմակերպություններ և 3-ը՝ ոչ պլանային արտաքին գնահատում՝ համապատասխանության ստուգում:

2025թ.-ին պլանային արտաքին գնահատում իրականացվել է 13 աուդիտորական կազմակերպություններում:

2025թ.-ին իրականացվել է նաև արտաքին գնահատման ընթացքում վեր հանված տարբեր հարցերի, ինչպես նաև աուդիտի որակի պահանջների պահպանման վերաբերյալ ՇՄՁ դասընթաց:

## **8. Պալատի խորհուրդ, հանձնաժողովներ, աշխատակազմ**

### Պալատի խորհուրդ

Պալատի գործող խորհուրդը ձևավորվել է 2025թ. մայիսին տեղի ունեցած Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից և կազմված է 15 անդամներից (հավելված 6):

2026թ. Պալատի խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցրել է Հովհաննես Պետրոսյանը՝ համաձայն իր դիմումի: Համաձայն կանոնադրության Պալատի խորհրդի անդամ է դարձել Ելենա Ադամյանը:

Պալատի կանոնադրության համաձայն՝ Պալատի խորհրդի նիստերն անցկացվում են առնվազն 1 անգամ 2 ամսվա ընթացքում:

2025թ.-ին տեղի է ունեցել Պալատի խորհրդի 24 նիստ, որից 14-ը Պալատի խորհրդի 2025թ. ընտրված կազմով, ընդունվել են 114 լոկալ և անհատական իրավական ակտեր, մասնավորապես՝ հաստատվել են Պալատի 2025թ. բյուջեն ու գործունեության ծրագիրը, 2024թ. տարեկան գործունեության հաշվետվությունը, ընդունվել են որոշումներ՝ 2 իրավաբանական և 85 ֆիզիկական անձանց՝ Պալատին անդամակցության մասին, հաստատվել են Պալատի հանձնաժողովների նոր կազմերը, գործունեության ծրագրերն ու հաշվետվությունները և այլն:

Պալատի խորհրդի նիստերին խորհրդի 2025թ. ընտրված անդամների ընդհանուր մասնակցությունը կազմել է մոտ 80% (հավելված 6):

#### Պալատի հանձնաժողովներ

2025թ.-ին գործել են Պալատի վեց հանձնաժողովներ, որոնցից երեքը՝ հատուկ, երեքը՝ մասնագիտական (հավելված 7): Տեղի են ունեցել Պալատի հանձնաժողովների 75 նիստեր:

Որակավորման հանձնաժողովը 2025թ.-ին գումարել է 23 նիստ: Ուսումնասիրել է կազմակերպությունների կողմից անցկացվող մասնագիտական դասընթացների 120 հայտ և 119-ի դեպքում կայացրել է դրանք որպես ՇՄՁ միջոցառում ճանաչելու վերաբերյալ որոշումներ: Պալատի աուդիտորի և փորձագետ հաշվապահի որակավորման քննությունների ծրագրի որոշակի առարկաների քննություններից ազատումներ ստանալու մասին ստացվել է 68 հայտ, 67 բավարարվել է և ազատել 277 քննությունից, իսկ 1 հայտ մերժել:

Անդամակցության հանձնաժողովը 2025թ.-ին գումարել է 26 նիստ: Նախնական փորձաքննության են ենթարկվել 75 անդամակցության դիմումներ, քննարկվել են Պալատի անդամներից ստացված 2 դիմում՝ ՇՄՁ պահանջների չկատարումը հարգելի համարելու վերաբերյալ: Հանձնաժողովի անդամներն իրականացրել են Պալատի անդամ աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների կողմից Պալատին ներկայացված 2023-2024թթ ՇՄՁ հաշվետվությունների ընտրանքային ուսումնասիրություններ: Ներկայացված 435 հայտարարագրերից ուսումնասիրվել է 123 հայտարարագիր:

Որակի պահանջների պահպանման և կարգապահական հանձնաժողովը հաշվետու տարում գումարել է 8 աուդիտորական կազմակերպությունների որակի պահանջների

պահպանման արտաքին գնահատման և արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների ուսումնասիրություն, դիրքորոշման ձևավորում և ներկայացում Պալատի խորհրդին: 5 կազմակերպությունների արտաքին գնահատման գործընթացը ավարտվել է 2026թ.-ին:

Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության հանձնաժողովները նախաձեռնել են Պալատի անդամների բարձրացրած հարցերի քննարկում և գրավոր իրազեկումների տրամադրում, ինչպես նաև ՇՄՁ միջոցառումներ:

Հաշվապահական հաշվառման հանձնաժողովը հաշվետու տարում գումարել է 3 նիստ և 6 ՇՄՁ միջոցառում, ինչպես նաև հանդես է եկել մասնագիտական հարցերի պարզաբանումներով:

Աուդիտորական գործունեության հանձնաժողովը հաշվետու տարում գումարել է 6 նիստ և 12 ՇՄՁ միջոցառում:

Հարկային և իրավական այլ հարցերի հանձնաժողովը գումարել է 6 նիստ և պարբերաբար ուսումնասիրել է ՀՀ պետական մարմինների կողմից մշակված հարկային, մաքսային, ինչպես նաև աշխատանքային և քաղաքացիական հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրությանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ իրավական ակտերի նախագծերը: Որոշ նախագծերի վերաբերյալ Հանձնաժողովի կողմից ներկայացվել են համապատասխան առաջարկություններ:

#### Պալատի աշխատակազմ

2025թ.-ին Պալատի աշխատակազմն իրականացրել է Կանոնադրությամբ սահմանված գործառույթները, կատարել է բյուջեով սահմանված ծախսերը, կազմակերպել և իրականացրել է դասընթացներ, քննություններ, միջոցառումներ, աշխատանքներ է իրականացրել միջազգային համագործակցության ուղղությամբ: Մանրամասները ներկայացված են գործադիր տնօրենի հաշվետվությունում:

2025թ. ստացվել և վերլուծվել են նաև աուդիտորական կազմակերպությունների տարեկան և եռամսյակային հաշվետվությունները, ինչպես նաև սահմանված ժամկետներում ՀՎԽ են ներկայացվել հաշվետվություններ՝ Պալատի ռեեստրի փոփոխությունների վերաբերյալ:

#### Աշխատանքների կազմակերպում, գործառույթների իրականացում, վերահսկողություն

Պալատն աշխատանքներն իրականացնում է թափանցիկ՝ պարբերաբար քննարկելով անդամներին հուզող հարցերը: Կատարված հսկայածավալ աշխատանքների շնորհիվ Պալատը հանդիսանում է պրոֆեսիայի ներկայացուցչական հարթակ, որտեղ լավագույնս կազմակերպվել և իրականացվել են ՇՄՁ միջոցառումներ, որակավորման դասընթացներ, կլոր սեղաններ, Խորհրդի ու հանձնաժողովների նիստեր, մասնագիտական քննարկումներ՝ մասնակիցների բարձր ներգրավվածությամբ և ակտիվությամբ:

Օրենքներով, Պալատի կանոնադրությամբ և այլ իրավական ակտերով կանոնակարգված են Խորհրդի անդամների իրավունքները և պարտականությունները: Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրվել է և միայն նրան է հաշվետու վերստուգիչ հանձնաժողովը, որն օժտված է հսկողական գործառույթների իրականացմամբ: Յուրաքանչյուր տարի իրականացվում է Պալատի գործունեության վերահսկողություն: Բացի այդ՝ «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ Պալատի գործառույթների նկատմամբ վերահսկողություն է իրականացնում ՀՎԽ-ն:

## **9. Պալատի զարգացման և իրավական ակտերի պահանջների պահպանման հետ կապված այլ միջոցառումներ**

Պալատի հետագա ինստիտուցիոնալ հզորացումը պայմանավորված է բավարար իրավական հիմքերի և ֆինանսական ռեսուրսների առկայությամբ:

«Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքում հստակ սահմանված են Պալատի (Մասնագիտացված կառույցի) գույքի (ռեսուրսների) ձևավորման աղբյուրները: Գույքի (ռեսուրսների) ձևավորման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում անդամներից գանձվող անդամավճարները, մասնագիտական որակավորման քննությունների անցկացումից ստացվող վճարները, դասընթացների անցկացումից ստացվող վճարները, հրապարակումների վաճառքից ստացված հասույթները, պետական և ոչ պետական կառույցներից (այդ թվում՝ օտարերկրյա) ստացված նվիրատվությունները, դրամաշնորհները:

2024թ. դեկտեմբերին Պալատը ձեռք է բերել 555 քմ ընդհանուր մակերեսով գրասենյակային տարածք Երևան, Մոնթե Մելքոնյան 46/2 հասցեում, որի վերանորոգումը, կահավորումը և տեխնիկական հագեցվածության ապահովումը ավարտվել է 2025թ.-ին և այն շահագործման է հանձնվել աշնանը:

2025թ.-ին Պալատը շարունակել է ֆունկցիոնալ նոր հնարավորություններով կայքի զարգացման աշխատանքները: Բարելավվել են Պալատի անդամների էլեկտրոնային անհատական գրասենյակի հնարավորությունները: Կայքում տեղադրված են օգտակար նյութեր հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության վերաբերյալ, տեղեկություններ որակավորման համակարգի դասընթացների ու քննությունների, ՇՄՁ միջոցառումների, պրոֆեսիայի անցած ճանապարհի, փոփոխությունների ու զարգացումների մասին, ինչպես նաև նորություններ: Պալատի յուրաքանչյուր անդամի համար նախատեսված է անձնական գրասենյակ, որի միջոցով անդամը հնարավորություն ունի կատարել առցանց վճարումներ, Պալատ ներկայացնել հաշվետվություններ: Գործարկվել է ռեստորի վարման էլեկտրոնային նոր ծրագիրը: Աշխատանքներ են իրականացվել Պալատի որակավորման, անդամակցության և այլ

տեսակի դիմումների ընդունման էլեկտրոնային համակարգի ստեղծման ուղղությամբ, որը ավարտին է հասցվել 2025թ. ավարտին: 2025թ.-ին հետևողականորեն բարելավվել են լսարանային պայմանները և տեխնիկական հագեցվածությունը:

2026թ.-ին Պալատը շարունակելու է մշակել և ներդնել «Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին», «Հաշվապահական հաշվառման մասին», «Աուդիտորական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքներով և Պալատի կանոնադրությամբ սահմանված ներքին իրավական ակտերը, ինչը հնարավորություն կտա արդյունավետ և ժամանակին իրականացնել Պալատի խնդիրները և գործառույթները:

## **10. Միջազգային համագործակցություն և կապեր**

### Հաշվապահների միջազգային դաշնություն

Պալատը 2005թ.-ից հանդիսանում է ՀՄԴ թղթակից անդամ:

Ամբողջ աշխարհում աուդիտ և հաշվապահություն մասնագիտությունների համաշխարհային մասնագիտական մարմին ճանաչված հեղինակավոր այս կառույցին անդամակցում են 130 երկրներում գործող 180 կազմակերպություններ, որոնցում ընդգրկված են կառավարման մարմիններ, հասարակական տարբեր կառույցներ, տնտեսության, կրթության, գիտության և այլ ոլորտները ներկայացնող 3 մլն պրոֆեսիոնալ հաշվապահներ, ներառյալ՝ աուդիտորներ, կառավարչական հաշվառման մասնագետներ, հարկային խորհրդատուներ, ներքին աուդիտորներ: Պալատը ՀՄԴ անդամակցությամբ ստանձնել է մի շարք պարտավորություններ, այդ թվում՝ որակի և մասնագիտական միջազգային ստանդարտների ապահովման, ԿՄՍ-ներով որակավորման գործընթացի կազմակերպման և այլն: Այդ նպատակներին հասնելու համար մշակվել է համապատասխան գործողությունների պլան, որը հասանելի է ՀՄԴ կայքում (հավելված 8):

ՀՄԴ կենտրոնական գրասենյակի և ՀՄԴ անդամ այլ մասնագիտացված կառույցների ներկայացուցիչների հետ պարբերաբար տեղի են ունեցել հանդիպումներ, որոնց ընթացքում քննարկվել են Պալատի ստանձնած պարտավորությունների կատարումը և գործողությունների պլանը, մասնագիտական ծառայությունների որակի պահանջների պահպանումը և արտաքին գնահատումը, որակավորման ծրագիրը և քննական առարկաների քննություններից ազատումը:

2025թ. ընթացքում քննարկումներ են տեղի ունեցել ՀՄԴ ներկայացուցիչների հետ ՀՄԴ լիիրավ անդամակցության գործընթաց սկսելու վերաբերյալ: Այդ շրջանակներում կարևորվում է ՀՀ-ում աուդիտի և հավաստիացման միջազգային ստանդարտների, մասնագիտական էթիկայի կանոնագիրքի, ՖՀՄՍ-ների համապատասխանեցումը միջազգային վերջին թարմացումներին 2026թ. ընթացքում:

Պալատի ՀՄԴ լիիրավ անդամակցության հարցերով 2025թ. մարտին տեղի է ունեցել բարձր մակարդակի հանդիպում Հաշվապահների միջազգային դաշնության գլխավոր տնօրենի և անդամակցության հարցերով պատասխանատու ղեկավարի հետ: Հանդիպման արդյունքում ձեռք են բերվել հստակ պայմանավորվածություններ և ձևավորվել գործողությունների շրջանակ, որը նախատեսվում է իրագործել առաջիկա տարվա ընթացքում: Հանդիպումների և քննարկումների շարքը շարունակվել է 2026թ.-ին:

Պալատը շարունակելու է խորացնել կապերը ՀՄԴ-ի հետ, այդ թվում՝ առցանց սեմինարներին ու տեղեկատվություններին Պալատի անդամների հասանելիությունը ապահովելու, միջազգային փորձի ու մասնագիտական ստանդարտների վերաբերյալ քննարկումներ իրականացնելու համար:

### Համաշխարհային քանկ

ՀԲ-ի ֆինանսական օժանդակությամբ տեղի են ունեցել կայունության, հանրային ոլորտի, մասնագիտական այլ ստանդարտների և ոլորտի կարգավորման միջազգային փորձի վերաբերյալ մասնագիտական սեմինարներ, որոնց հրավիրվել են նաև Պալատի ներկայացուցիչները:

### ACCA

Պալատի որակավորման ծրագիրը 2005թ.-ից հավատարմագրվել է ACCA-ի կողմից (թարմացվել է 2021թ.-ին) և Պալատի որակավորման քննությունների մասնակիցներին շնորհվել են ազատումներ ACCA 8 քննություններից:

### ԱՊՀ և ԵԱՏՄ- Տարածաշրջանային համագործակցություն

2021թ. դեկտեմբերին Պալատի և ԱՊՀ ու ԵԱՏՄ անդամ պետությունների մասնագիտացված այլ կառույցների մասնակցությամբ ստեղծվել են.

1. Հաշվապահների և աուդիտորների Եվրասիական խումբը (այսուհետ՝ ՀԱԵԽ), և
2. Եվրասիական տնտեսական միության աուդիտորների Խորհրդատվական մարմինը (այսուհետ՝ ԵԱՏՄ ԱԽՄ):

ՀԱԵԽ-ի անդամ են ԱՊՀ պետությունների 10 մասնագիտացված կազմակերպություններ: ՀԱԵԽ-ի նպատակն է համատեղել ջանքերը՝ ուղղված ԱՊՀ պետություններում մասնագիտության առջև ծառայած խնդիրների լուծմանը, մասնագիտության հեղինակության բարձրացմանը, մասնագիտական ստանդարտների (փոփոխությունների) նախագծերի քննարկմանը, փորձի փոխանակմանը: ՀԱԵԽ-ը ձգտում է դառնալ ՀՄԴ-ի ցանցային գործընկեր:

ԵԱՏՄ ԱԽՄ անդամ են ԵԱՏՄ բոլոր 5 պետությունների մասնագիտացված կազմակերպությունները:

2022թ.-ին ԵԱՏՄ երկրների կողմից ստորագրվել է Աուդիտորական գործունեության իրականացման համաձայնագիր, որով նախատեսվում է ԵԱՏՄ երկրներում ձևավորել աուդիտորական ծառայությունների միասնական շուկա: ԵԱՏՄ ԱԽՄ-ի նպատակն է մասնագիտացված կառույցների (կազմակերպությունների) մակարդակով քննարկել և լուծել այն խնդիրները, որոնք կարող են ծագել աուդիտի շուկայի ազատականացմամբ պայմանավորված, ձևավորել համաձայնեցված քաղաքականություն որակավորումների շնորհման և մասնագիտական ծառայությունների որակի պահանջների պահպանման արտաքին գնահատման համար:

2025թ. տեղի են ունեցել երկու կառույցների ընդհանուր ժողովներ (նախագահության նիստեր), ստեղծվել են հանձնաժողովներ, հաստատվել են միջոցառումների պլանները, քննարկվել են միջազգային կոնֆերանսների հրավիրման և այլ հարցեր: Պալատը ներկայացված է երկու կառույցների հանձնաժողովներում և ստանձնել է երկու հանձնաժողովի նախագահությունը (հավելված 9):

Պալատի խորհրդի անդամ Թաթուլ Մովսիսյանը 2024-2025թթ. նախագահել է Հաշվապահների և աուդիտորների Եվրասիական խումբը:

2025թ. ընթացքում կայացել են ՀԱԵԽ-ի 6 և ԵԱՏՄ ԱԽՄ նախագահության 5 նիստեր, որոնց մասնակցել են Պալատի խորհրդի անդամները և գործադիր տնօրենը:

## **11. Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության ոլորտներում առկա հիմնախնդիրների բացահայտում և դրանց լուծման վերաբերյալ առաջարկություններ**

1. «Աուդիտորական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ պարտադիր աուդիտի ենթակա են ՀՀՆ, խոշոր և միջին կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները (հավելված 10):

Ներկայումս պալատին անդամակցում են 33 աուդիտորական կազմակերպություններ (հավելված 11):

2025թ.-ին աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից Պալատ ներկայացված եռամսյակային հաշվետվությունների համաձայն՝ պարտադիր աուդիտի ենթարկված կազմակերպությունների քանակը 646 է:

2025թ.-ին աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից իրականացված պարտադիր աուդիտների քանակը, աուդիտորական ծառայություններից մատուցումից հասույթը և վճարած անդամավճարները ներկայացված են հավելված 12-ում:

2025թ.-ին Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում կատարվել են փոփոխություններ և խստացվել են պարտադիր աուդիտը չիրականացնող կազմակերպությունների նկատմամբ կիրառվող վարչական տուգանքները:

2. Օրենսդրական կարգավորումների համաձայն՝ միայն Մասնագիտացված կառույցի անդամ ֆիզիկական անձինք կարող են ՀՀ, խոշոր ու միջին կազմակերպություններում աշխատել որպես գլխավոր հաշվապահ:

Պալատի ռեեստրում առկա տեղեկատվության վերլուծության արդյունքներով զգալի է սահմանված երեք տիպի կազմակերպություններում աշխատող գլխավոր հաշվապահների քանակը, ովքեր Մասնագիտացված կառույցի անդամ չեն: 2025թ.-ին Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում կատարվել են փոփոխություններ և խստացվել են առանց համապատասխան որակավորման առկայության ֆինանսական հաշվետվություններ ստորագրող անձանց նկատմամբ կիրառվող վարչական տուգանքները:

3. 2025թ. աուդիտորական ծառայություններից ընդհանուր հասույթը կազմում է 5.6 մլրդ դրամ: Ընդհանուր հասույթում 5 խոշոր աուդիտորական կազմակերպությունների մասնաբաժինը կազմել է մոտ 65%: Պալատի բյուջեում 31 աուդիտորական կազմակերպությունների վճարած հաստատուն և փոփոխուն անդամավճարների մասնաբաժինը կազմում է մոտ 21%, իսկ խոշոր 5 կազմակերպություններինը՝ մոտ 9%: (Հավելվածներ 12, 13)

4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող, խոշոր և միջին կազմակերպությունները ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստում են ամբողջական ՖՀՄՍ-ների կամ ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի համապատասխան:

Ներկայումս հրապարակվել և կիրառվում են ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները, ամբողջական ՖՀՄՍ-ները, ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ն, օրինակելի հաշվային պլանները և դրանց կիրառման հրահանգները: ՀՎԽ կողմից մշակվել է միկրոկազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ձեռնարկը:

Ընդունվել և հրապարակվել է նաև Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանում և հրահանգում առաջարկվող փոփոխությունների փաթեթը:

5. «Աուդիտորական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ հրապարակվել և կիրառվում են աուդիտորական գործունեության միջազգային ստանդարտները, Մասնագիտական էթիկայի կանոնագիրքը:

2019թ.-ից հետո Աուդիտի և հավաստիացման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը հրապարակել է աուդիտորական գործունեության միջազգային ստանդարտներում, Մասնագիտական էթիկայի կանոնագրքում փոփոխություններ,

լրացումներ և նոր ստանդարտներ, որոնց հայերեն թարգմանությունները նախատեսվում են 2026թ,-ին:

6. Պալատը իրականացնում է անդամ աուդիտորական կազմակերպությունների և աուդիտորների կողմից մատուցվող աուդիտորական ծառայությունների որակի հսկողության պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում՝ Արտաքին գնահատման ընթացակարգերի և Պալատի անդամների նկատմամբ կարգապահական պատասխանատվության միջոցների կիրառման կարգի համաձայն:

Արտաքին գնահատման իրականացման արդյունքում անհրաժեշտություն է առաջացել որոշակիորեն բարելավել վերը նշված գործընթացները՝ իրականացնելով համապատասխան փոփոխություններ կարգավորող իրավական ակտերում:

7. Նախատեսվում է շարունակել աշխատանքները աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից Պալատին ներկայացվող հաշվետվությունների էլեկտրոնային համակարգի զարգացման ուղղությամբ:

1997թ. հոկտեմբեր	Ստեղծվել է «Որակավորված հաշվապահների միություն» ՀԿ-ն
1999թ. սեպտեմբեր	«Որակավորված հաշվապահների միություն» ՀԿ-ն անվանափոխվել է որպես «Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա» ՀԿ
2005թ. նոյեմբեր	«Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա» ՀԿ-ն անդամակցել է Հաշվապահների միջազգային դաշնությանը որպես թղթակից անդամ
2020թ. օգոստոս	«Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա» ՀԿ-ն անվանափոխվել է որպես «Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» ՀԿ
2020թ. ապրիլ	«Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» ՀԿ-ն հավատարմագրվել է որպես Մասնագիտացված կառույց
2021թ. դեկտեմբեր	«Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» ՀԿ-ն անդամակցել է Հաշվապահների և աուդիտորների Եվրասիական խմբին
2021թ. դեկտեմբեր	«Հայաստանի աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատ» ՀԿ-ն անդամակցել է Եվրասիական տնտեսական միության աուդիտորների Խորհրդատվական մարմնին

**Պալատի անդամներ**

Ամսաթիվ	Ընդամենը	կազմակերպություն	այդ թվում՝ աուդիտոր	փորձագետ հաշվապահ
31.12.2021թ.	649	29	297	323
31.12.2022թ.	690	30	289	371
31.12.2023թ.	515	31	225	259
31.12.2024թ.	561	29	228	304
31.12.2025թ.	626	30	237	359
01.05.2026թ.	654	33	243	378

**Պալատին անդամակցություն**

Ժամանակա- շրջան	Ընդամենը	կազմակերպություն	այդ թվում՝ աուդիտոր	փորձագետ հաշվապահ
2021թ.	194	9	29	156
2022թ.	102	3	21	78
2023թ.	87	2	19	66
2024թ.	88	3	18	67
2025թ.	87	2	13	72
2026թ. (մինչև 01.05.2026թ.)	36	3	11	22

**Պալատին անդամակցության դադարեցում և չեղարկում**

Ժամանակա- շրջան	Ընդամենը	կազմակերպու- թյուն	այդ թվում՝ աուդիտոր	փորձագետ հաշվապահ
2021թ.	5	-	-	5
2022թ.	61	2	29	30
2023թ.	262	1	83	178
2024թ.	42	5	15	22
2025թ.	22	1	4	17
2026թ. (մինչև 01.05.2026թ.)	8	-	5	3

### Հավելված 3

«Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ Մասնագիտացված կառույցն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները՝

- 1) հաստատում է իր անդամների նկատմամբ կարգապահական պատասխանատվության միջոցների կիրառման կարգը,
- 2) իրականացնում է աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների որակավորման գործընթացը,
- 3) սահմանում է իր անդամ աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների շարունակական մասնագիտական զարգացման պահանջները,
- 4) իրականացնում է հսկողություն իր անդամ աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների շարունակական մասնագիտական զարգացման պահանջների պահպանման նկատմամբ,
- 5) իրականացնում է իր անդամ աուդիտորական կազմակերպությունների և աուդիտորների կողմից մատուցվող աուդիտորական ծառայությունների որակի հսկողության պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում,
- 6) իրականացնում է իր անդամ փորձագետ հաշվապահների և աուդիտորական կազմակերպությունում չաշխատող աուդիտորների նկատմամբ սույն օրենքով, «Հաշվապահական հաշվառման մասին» և «Աուդիտորական գործունեության մասին» օրենքներով ներկայացվող պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում,
- 7) իրականացնում է աուդիտորական գործունեությունը և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերով իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

## Պալատի որակավորման ծրագրի քննական առարկաներ

h/h	Առարկա	Աուդիտոր	Փորձագետի հաշվապահ
1	Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ	v	v
2	Կառավարչական հաշվառում	v	v
3	Իրավագիտության հիմունքներ և կորպորատիվ իրավունք	v	v
4	ՀՀ հարկային օրենսդրություն	v	v
5	Ֆինանսական կառավարում	v	v
6	Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում	v	v
7	Աուդիտ և հավաստիացում	v	

**Որակավորման ծրագրի դասընթացներ և քննություններ**

h/h	Առարկա	Դասընթացներին մասնակցություն			Քննություններին մասնակցություն	
		Ընդամենը 2025թ.	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ	1-ին քննաշրջան	2-րդ քննաշրջան
1	Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ	217	101	116	169	175
2	Կառավարչական հաշվառում	119	56	63	101	113
3	Իրավագիտության հիմունքներ և կորպորատիվ իրավունք	131	61	70	104	125
4	ՀՀ հարկային օրենսդրություն	200	86	114	193	185
5	Ֆինանսական կառավարում	177	102	75	88	137

6	Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում	158	56	102	124	101
7	Աուդիտ և հավաստիացում	37	12	25	22	21
<b>Ընդամենը</b>		<b>1039</b>	<b>474</b>	<b>565</b>	<b>801</b>	<b>857</b>

**Պալատի խորհուրդ**

h/h	Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Նիստերին մասնակցություն
1	Ղազարյան Մանվել Սևանի	Խորհրդի Նախագահ	14
2	Հարությունյան Արթուր Սարոյի	Խորհրդի նախագահի տեղակալ	12
3	Մովսիսյան Թաթուլ Հրանտի	Խորհրդի անդամ	12
4	Վասիլյան Էմիլ Իոսիֆի	Խորհրդի անդամ	13
5	Ադամյան Նաիրի Մերուժանի	Խորհրդի անդամ	10
6	Ազատյան Դավիթ Նորայրի	Խորհրդի անդամ	14
7	Պետրոսյան Հովհաննես Պետրոսի	Խորհրդի անդամ	12
8	Հարությունյան Լեոնիկ Վարուժանի	Խորհրդի անդամ	10
9	Հովհաննիսյան Արմեն Վարդանի	Խորհրդի անդամ	13
10	Թադեոսյան Լիդա Թորոսի	Խորհրդի անդամ	12
11	Հայրապետյան Էրիկ Համլետի	Խորհրդի անդամ	11
12	Նաչարյան Վարդան Վալիկոյի	Խորհրդի անդամ	13
13	Գևորգյան Իրինա Գևորգի	Խորհրդի անդամ	9
14	Հովհաննիսյան Արտակ Վոլոդյայի	Խորհրդի անդամ	13
15	Վարդանյան Հռիփսիմե Սամվելի	Խորհրդի անդամ	12

Խորհրդի 2025թ. ընտրված կազմի նիստեր (02.06.2025-31.12.2025)՝ 14 հատ:

**Պալատի հանձնաժողովներ**

h/h	Անվանում	Նախագահ	Նիստեր	Այլ
1	Որակի պահանջների պահպանման և կարգապահական հանձնաժողով	Դավիթ Եղիզարյան	11	ՇՄՁ միջոցառում
2	Որակավորման հանձնաժողով	Արթուր Հարությունյան	23	
3	Անդամակցության հանձնաժողով	Աշոտ Բարսեղյան	26	
4	Աուդիտորական գործունեության հանձնաժողով	Իրինա Գևորգյան	6	ՇՄՁ միջոցառումներ, շրջաբերական նամակներ (հարցումների պատասխաններ)
5	Հաշվապահական հաշվառման հանձնաժողով	Ավետիք Մովսիսյան	3	ՇՄՁ միջոցառումներ, շրջաբերական նամակներ (հարցումների պատասխաններ)
6	Հարկային և իրավական այլ հարցերի հանձնաժողով	Վահան Գրիգորյան	6	ՇՄՁ միջոցառումներ, Հարկային օրենսգրքի փոփոխություններ, շրջաբերական նամակներ (հարցումների պատասխաններ)

## **Անդամակցության պարտավորությունները**

### **1. Որակի ապահովում**

Պալատն իրականացնելու է իր անդամ աուդիտորական կազմակերպությունների և աուդիտորների կողմից մատուցվող աուդիտորական ծառայությունների որակի հսկողության պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում, ինչպես նաև իր անդամ հանդիսացող փորձագետ հաշվապահի և աուդիտորական կազմակերպությունում չաշխատող աուդիտորի կողմից մասնագիտական օրենսդրության պահպանման, Մասնագիտական էթիկայի կանոնագրքի պահանջների պահպանման արտաքին գնահատում: Վերը նշված արտաքին գնահատումներն իրականացնելու համար մշակվում են համապատասխան ընթացակարգեր:

### **2. Կրթական միջազգային ստանդարտներ**

Պալատը հետևում է ԿՄՍ-ներին, ապահովում է Որակավորման ծրագրի իրականացումը՝ համաձայն թարմացված ԿՄՍ-ների:

### **3. Աուդիտորական գործունեության միջազգային ստանդարտներ**

«Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ աուդիտորական գործունեության միջազգային ստանդարտների թարգմանությունը և ընդունումը չի վերապահված Մասնագիտացված կառույցին (Պալատին): Պալատը կարող է տրամադրել մեկնաբանություններ՝ աուդիտորական գործունեության միջազգային ստանդարտների նախագծերի և քննարկվող փաստաթղթերի վերաբերյալ:

### **4. Մասնագիտական էթիկայի կանոնագիրք**

Պալատը սահմանել է իր անդամների համար Մասնագիտական էթիկայի կանոնագրքի պահպանման պահանջ: 2021թ.-ին Պալատն ընդունեց ՀՄԴ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների մասնագիտական էթիկայի կանոնագիրքը:

### **5. Հանրային հատվածի հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներ**

Չունենալով հանրային հատվածի հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներն ընդունելու ուղղակի պատասխանատվություն, Պալատը պատրաստ է աջակցել հանրային հատվածի հաշվապահական հաշվառմանը վերաբերող խնդիրների լուծմանը:

### **6. Կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ**

«Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ Պալատն իրավունք ունի իր անդամների նկատմամբ կիրառել կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ: Նշվածն իրականացնելու համար, Արտաքին գնահատման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման գործընթացի համատեքստում, Պալատը սահմանել և կիրառում է Կարգապահական պատասխանատվության միջոցների կիրառման կարգը:

## **7. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ**

«Հաշվապահական հաշվառման և աուդիտորական գործունեության կարգավորման և հանրային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ ՖՀՄՍ-ների թարգմանությունը և ընդունումը վերապահված չէ Մասնագիտացված կառույցին (Պալատին): Պալատը կարող է տրամադրել մեկնաբանություններ՝ ՖՀՄՍ-ների նախագծերի և քննարկվող փաստաթղթերի վերաբերյալ:

## ՀԱԵԽ հանձնաժողովներում Պալատի անդամներ

№	Հանձնաժողովի անվանում	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Կրթության հանձնաժողով	Արմեն Հակոբյան	Պալատի Որակավորման հանձնաժողովի անդամ
2	Մասնագիտության կարգավորման և զարգացման հանձնաժողով	Արամ Հովհաննիսյան	«Էյ-Էմ-Էյժ Աուդիտ» ՓԲԸ տնօրեն
3	ԱՄՍ նախագծերի փորձաքննության հանձնաժողով	Էմիլ Վասիլյան	Պալատի խորհրդի անդամ «Գրանթ-Թորոնթոն» ՓԲԸ տնօրենի տեղակալ, աուդիտի գծով տնօրեն
4	Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների հանձնաժողով	Ավետիք Մովսիսյան	Պալատի հաշվապահական հաշվառման հանձնաժողովի նախագահ
5	Միջազգային համագործակցության հանձնաժողով	Անժելա Մեսրոպյան	Պալատի անդամ
6	Մասնագիտական էթիկայի հանձնաժողով	Լիլիթ Մինասյան	«Փի-Էյջ-Փի Փարթնըրզ» ՓԲԸ աուդիտորական ծառայությունների բաժնի ղեկավար

**ԵԱՏՄ ԱԽՄ հանձնաժողովներում Պալատի անդամներ**

№	Հանձնաժողովի անվանում	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Աուդիտորական գործունեության կարգավորման հանձնաժողով	Դավիթ Եղիզարյան	Որակի պահանջների պահպանման և կարգապահական հանձնաժողովի նախագահ
2	Անդամակցության և ռեեստրի վարման հարցերի հանձնաժողով	Սերգեյ Յակովլև	Պալատի անդամակցության հանձնաժողովի անդամ «ԲԻ-ԴԻ-Օ Արմենիա» փակ բաժնետիրական ընկերության գործընկեր
3	Աուդիտորական գործունեության և մասնագիտական էթիկայի հարցերի հանձնաժողով	Ելենա Ադամյան	«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ մենեջեր
4	Աուդիտորական գործունեության որակի վերահսկողության հանձնաժողով	Դավիթ Եղիզարյան	Որակի պահանջների պահպանման և կարգապահական հանձնաժողովի նախագահ
5	Ատեստավորման և որակավորման բարձրացման հանձնաժողով	Արթուր Հարությունյան	Պալատի խորհրդի նախագահի տեղակալ Պալատի Որակավորման հանձնաժողովի նախագահ «Նեքսիա Արմենիա» ՓԲԸ տնօրեն

«Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն, իրավական կարգավորման առումով, կազմակերպությունները դասակարգվում են հինգ խմբի՝

- ⊕ Հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող կազմակերպություն,
- ⊕ Խոշոր կազմակերպություն,
- ⊕ Միջին կազմակերպություն,
- ⊕ Փոքր կազմակերպություն,
- ⊕ Միկրո կազմակերպություն:

**Հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող կազմակերպությունը՝** արժեթղթերի հրապարակային առաջարկ կատարող անձ, հաշվետու թողարկող, բանկ, վարկային կազմակերպություն, վճարահաշվարկային կազմակերպություն, ներդրումային ընկերություն, կարգավորվող շուկայի օպերատոր, կենտրոնական դեպոզիտարիա, ապահովագրական ընկերություն, վերաապահովագրական ընկերություն, ապահովագրական բրոքերային կազմակերպություն կամ ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ:

**Խոշոր, միջին, փոքր և միկրո կազմակերպությունների** խմբերում դասակարգման համար կիրառվում են հետևյալ ցուցանիշները (տարեկան կտրվածքով).

- հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության (հաշվեկշռի) ընդհանուր գումարը,
- հաշվետու տարվա սովորական գործունեությունից հասույթը,
- աշխատողների միջին տարեկան թվաքանակը:

Որպեսզի կազմակերպությունը դասակարգվի այս կամ այն խմբում, պետք է բավարարի երեք ցուցանիշներից առնվազն երկուսի համար Օրենքով սահմանված՝ այդ խմբին վերագրվող, սահմանային մեծություններին.

Թվաքանակ	$\leq 10$	$>11 \leq 100$	$>101 \leq 250$	$>250$
Հասույթ	$\leq 350$ մլն	$>350$ մլն $\leq 4$ մլրդ	$>4$ մլրդ $\leq 20$ մլրդ	$>20$ մլրդ
Հաշվեկշռի գումար	$\leq 175$ մլն	$>175$ մլն $\leq 2$ մլրդ	$>2$ մլրդ $\leq 10$ մլրդ	$>10$ մլրդ
	ՄԻԿՐՈ	ՓՈՔԸ	ՄԻՋԻՆ	ԽՈՇՈՐ

<i>h/h</i>	<i>ՀԳԳՀ</i>	<i>Կազմակերպության անվանում</i>	<i>Տնօրենի անուն/ազգանուն</i>
1	1 20 0202	«Փի-Էյջ-Փի Փարթնըրզ» ՓԲԸ	Հովհաննես Պետրոսյան
2	1 20 0219	«Ֆոր Էյ Քնսայթինգ» ՓԲԸ	Անիկ Մարտիրոսյան
3	1 20 0243	«ՓրայսութերիաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ	Նինո Կադագիշվիլի
4	1 20 0267	«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ	Վահագն Սահակյան
5	1 20 0301	«Թրասթ Աուդիտ» ՓԲԸ	Հայկ Մարգարյան Լիլիթ Կատոյան Նելլի Սարգսյան
6	1 20 0220	«Էյ-Էմ-Էյչ Աուդիտ» ՓԲԸ	Արամ Հովհաննիսյան
7	1 20 0284	«Փըրֆեքթ Աուդիտ» ՍՊԸ	Աղավնի Բաբայան
8	1 20 0370	«Նեքսիա Արմենիա» ՓԲԸ	Արթուր Հարությունյան
9	1 20 0351	«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ	Էրիկ Հայրապետյան
10	1 20 0333	«Պրոգրես-Աուդիտ» ՓԲԸ	Ռուզաննա Արզումանյան
11	1 20 0330	«Այ Էֆ Փի» ՍՊԸ	Աշոտ Բարսեղյան
12	1 20 0353	«ԹՄ Աուդիտ» ՓԲԸ	Թաթուլ Մովսիսյան
13	1 20 0371	«Ալֆա Աուդիտ» ՍՊԸ	Լավրենտի Պողոսյան
14	1 20 0389	«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ	Արմեն Հովհաննիսյան
15	1 20 0423	«Գլոբ Աուդիտ» ՍՊԸ	Դավիթ Հարությունյան
16	1 20 0414	«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ	Իրինա Գևորգյան
17	1 20 0427	«Քրոու Ընդ Ասատրյանս» ՍՊԸ	Ալբերտ Ասատրյան
18	1 21 0473	«Երևան-Աուդիտ Կոնսալտ» ՓԲԸ	Լևոն Ղոնյան

19	1 21 0489	«Մուռ Հայաստան» ՍՊԸ	Ռոբերտ Մելիքյան
20	1 21 0503	«Էֆ Էս Փի Ըդվայս» ՍՊԸ	Ռուզաննա Բադալյան
21	1 21 0546	«Աուդիտ սթար» ՍՊԸ	Արմեն Մելքոնյան Ղուկաս Մուշեղյան
22	1 21 0631	«Աուդիտ Արմենիա» ՓԲԸ	Աննա Ավետիսյան
23	1 22 0666	«ՔեյԷմՋի Քոնսալթինգ» ՍՊԸ	Կառլեն Խաչատրյան
24	1 22 0700	«Ֆինս Աուդիտ» ՓԲԸ	Արմինե Ավագյան
25	1 23 0816	«Բեյքեր Թիլի Արմենիա» ՓԲԸ	Գագիկ Գյուլբուդադյան Շուշան Թաշչիյան Մուշեղ Մկրտչյան
26	1 23 0840	«ՋիՓի Մենեջմենթ Ըդվայզերի» ՍՊԸ	Գագիկ Գրիգորյան
27	1 24 0894	«Աուդիտ պրո» ՓԲԸ	Արսեն Խաչատրյան
28	1 24 0932	«Ջի Էմ Քոնսալթ» ՍՊԸ	Գոհար Մարգարյան Արփինե Խաչատրյան
29	1 25 0938	«Էյվի քոնսալթինգ ընդ աուդիտ» ՍՊԸ	Մելսիկ Պետրոսյան Նարինե Դավթյան Պայծառ Գասպարյան
30	1 25 1016	«Այֆառես Քոնսալթ» ՍՊԸ	Գևորգ Վարդանյան Լուսինե Շահոյան
31	1 26 1026	«ԹիՎիԷս Ընդ Փարթներս Խորհրդատվական Խումբ» ՓԲԸ	Տարոն Վարազդատյան
32	1 26 1039	«Էկոնոմիկս աուդիտ» ՍՊԸ	Նաիրա Մխիթարյան
33	1 26 1049	«Էյչ Էմ աուդիտ» ՍՊԸ	Արթուր Մխիթարյան

**2025թ.-ին աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից  
իրականացված պարտադիր աուդիտներ, աուդիտորական  
ծառայությունից ստացված հասույթ և վճարած անդամավճարներ՝  
ըստ ներկայացված եռամսյակային հաշվարկ տեղեկանքների**

<i>h/h</i>	<i>Կազմակերպության անվանում</i>	<i>Իրականացված պարտադիր աուդիտներ (հապ)</i>	<i>Աուդիտորական ծառայությունների մատուցումից հասույթ (&lt;&lt; դրամ)</i>	<i>Պալատի բյուջեում անդամավճարների մասնաբաժին (%)</i>
1	«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ	61	1,039,499,671	2.45%
2	«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ	35	979,286,016	1.93%
3	«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ	26	755,448,287	1.50%
4	«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ	46	624,757,005	1.67%
5	«Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ	47	339,077,729	1.33%
<b>Ընդամենը (5 կազմակերպություն)</b>		<b>215</b>	<b>3,738,068,708</b>	<b>8.87%</b>
<b>Ընդամենը (31 կազմակերպություն)</b>		<b>646</b>	<b>5,680,533,054</b>	<b>21.32%</b>

## Անդամավճարներ, մուտքի վճարներ և վճարման ժամկետներ

<b>Մուտքի վճար</b>	
աուդիտորական կազմակերպություն	30,000 դրամ
աուդիտոր կամ փորձագետ հաշվապահ	10,000 դրամ
<i>Վճարման ժամկետը՝ դիմումից (խորհրդի որոշումից)՝ 60 օր</i>	

<b>Հաստատուն անդամավճար (տարեկան)</b>	
աուդիտորական կազմակերպություն	250,000 դրամ
աուդիտոր կամ փորձագետ հաշվապահ	36,000 դրամ
<i>Վճարման ժամկետը՝ տվյալ տարվա մինչև մարտի 31-ը</i>	

<b>Փոփոխուն անդամավճար (եռամսյակային)</b>	
Աուդիտորական ծառայությունների մատուցումից հասույթից	0.3%
Առևտրային կազմակերպություններում իրականացված պարտադիր աուդիտների քանակից	40,000 դրամ
<i>Վճարման ժամկետը՝ տվյալ եռամսյակին հաջորդող ամսվա վերջին օրը</i>	